

La síndrome de YouTube

Andreu Sotorra

Giacomo Mazzariol. «El meu germà persegueix dinosaures». Títol original: «Mio fratello rincorre i dinosauri». Traducció d'Helena Aguilà Ruzola. Il·lustració coberta: Marco Cazzato. Disseny coberta: adaptació a partir del disseny original d'Einaudi / Ricardo Falcinelli. Editorial Nube de Tinta - Penguin Random House, Barcelona, 2017. Pàgines: 132. A partir de 14 anys.

Si a la literatura encara li queda algun sentit per continua existint, és el que li dóna la publicació d'aquesta novel·la basada en fets reals que el jove escriptor Giacomo Mazzariol (Castelfranco, Vèneto, Itàlia, 1997), resident a Roma, on estudia a la Facultat de Filosofia La Sapienza, va escriure el 2016, als dinou anys, i que no és tant el mirall que reflecteix la realitat de conviure amb un germà més petit amb síndrome de Down sinó també el mirall en el qual ell mateix es mira per entendre i decidir com reaccionar i com actuar com a persona davant d'una responsabilitat familiar com aquesta.

Al marge del que pugui tenir el relat de testimonial, i fins i tot de subtil autoajuda, cal dir d'entrada que el jove escriptor Giacomo Mazzariol debuta amb la suficient i evident vena estilística i literària fins al punt que el lector que en desconeixi l'origen pot pensar que la ficció supera de debò la realitat.

La gènesi de la novel·la parteix d'una acció actualment tan habitual com inofensiva i tan pròpia entre els usuaris de les xarxes socials: Giacomo Mazzariol enregistrava vídeos amb el seu germà petit, Gio, fins que en va fer un —més aviat un curt, d'uns 6 minuts, que es pot visualitzar aquí mateix— en el qual Gio, fet un petit i divertit executiu amb maletí, simulava que es presentava a una entrevista de feina i responia a una entrevista.

Penjat el curt a YouTube, el curt va impactar de seguida els usuaris que el van visionar i, de rebot, va ser utilitzat pels mitjans de comunicació italians com a focus mediàtic i sensibilitzador sobre el col·lectiu marcat per la síndrome de Down. Arran d'això, la novel·la de Mazzariol es va distingir també amb el Premio Internazionale Giuseppe Sciacca.

No és la primera vegada que la literatura catalana —no sé si s'ha de dir “per a joves” en aquest cas perquè no hi acabo de veure la frontera— toca aquesta qüestió. Trobaríem altres títols. Em vénen al cap ara mateix novel·les com «Down», d'An Alfaya; «La línia del final del mar», de David Nel·lo; sense oblidar veteranes com «El neu nom és Olga», de Josep Maria Espinàs; o «La japonesa», de Jordi Coca.

La novel·la de Giacomo Mazzariol es distingeix perquè l'autor parteix també de la seva pròpia situació d'adolescent, des dels seus anys d'institut, quan va haver de viure l'assetjament d'alguns companys insensibles a la patologia del seu germà Gio o quan ell mateix es troba en la disjuntiva de pensar si cal donar prioritat als seus propis interessos juvenils o a la responsabilitat de defensar i ajudar a créixer el seu germà. Aquest és el punt de fons més interessant de la novel·la i el que demostra la destresa literària del jove escriptor a relatar-la sense falsos sentimentalismes.

«El meu germà persegueix dinosaures», a més, és plena de referències de sèries televisives, literàries, artístiques i musicals sobretot, de la generació jove global del primer quart del segle XXI. És una novel·la gairebé amb banda sonora: Bruce Springsteen, U2, Red Hot Chili Peppers, Depeche Mode, Iggy Pop, Megadeth...

Una bona traducció en versió catalana d'Helena Aguilà, que parteix d'un registre vigorós de l'original en italià, fa molt atractiva la lectura i acaba aconseguint que el lector se senti atret per la personalitat en formació del petit Gio i la seva capacitat d'adaptació en una societat tan exigent i individualista com l'actual que, malgrat els esforços mediàtics i públics que es fan sobre la qüestió, continua mirant amb reticències, i a vegades amb hostilitat, les autèntiques possibilitats vitals del col·lectiu afectat per la síndrome de Down.

Enllaços d'interès

(per visionar-los, cal descarregar abans el PDF de la crítica):

Vídeo amb un curt de ficció (5'31") que simula una entrevista de feina del petit protagonista, Gio, enregistrat pel seu germà, l'autor de la novel·la, i que un cop a YouTube va tenir un ressò mediàtic superior a les expectatives dels Mazzariol:

<https://youtu.be/0v8twxPsszY>

Vídeo on l'autor Giacomo Mazzariol parla de la gènesi de la seva novel·la i del seu germà petit Gio:

<https://youtu.be/UdTgw-EfAKA>
